

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Častolovice, okres Rychnov nad Kněžnou

Adresa: Komenského 209, 517 50 Častolovice

Identifikátor školy: 600 097 439

Termín konání orientační inspekce: 9. - 16. květen 2002

Čj.	096 117/02-5123
Signatura	oi6cv103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Častolovice, Komenského 209, okres Rychnov nad Kněžnou, je úplnou základní školou zřízenou jako organizační složka bez právní subjektivity. Název zřizovatele: Obec Častolovice, Masarykova 10, 517 50 Častolovice.

Školní budova byla vybudována v roce 1906 a v roce 1996 doplněna o moderní přístavbu. Ve škole je umístěno 18 učeben, z toho je 7 odborných. Všechny učebny v přístavbě jsou nově zařízeny, vybaveny zpětným projektořem, televizoreřm a videem, v některých je navíc čtečí kamera, projekční plátno, počítač zobrazovaný přes dva televizory a přes školní počítačovou síť přístupný internet. Dále využívá škola tělocvičnu v tělovýchovném zařízení obce, hřiště, sektor pro skok daleký a běžeckou dráhu v parku v bezprostřední blízkosti školy. Malý školní pozemek je umístěn v areálu školy. Pro výuku pěstitelských prací je využívána prostorná zimní zahrada spojená s kabinetem a učebnou přírodopisu a chemie. Vlastní kvalitní a estetické prostory má pro svou činnost školní družina.

Stravování je zabezpečováno ve školní jídelně umístěné v budově školy.

Ve školním roce 2001/2002 má škola 12 tříd. V době inspekce navštěvovalo školu celkem 257 žáků. Pracuje zde 18 učitelů (16,09 přepočtených pracovníků), 2 vychovatelky školní družiny (1,08 přepočtených pracovníků) a 5 nepedagogických zaměstnanců (celkem 3,68 přepočteného pracovního úvazku).

Žáci jsou vyučováni podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2 se zapracovanými pozdějšími doplňky čj. 25 018/98-22.

Orientační inspekce byla zaměřena na hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve vybraných předmětech a hodnocení podmínek vzdělávání. Školní družina nebyla předmětem kontroly.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Předměty na prvním stupni

V průběhu inspekce byla sledována práce ve všech třídách prvního až pátého ročníku. Hospitovány byly hodiny matematiky, českého a anglického jazyka, přírodovědy, prvouky, vlastivědy a hudební výchovy.

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá schválenému učebnímu plánu. Učební osnovy jsou plněny, členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá osnovám schváleného vzdělávacího programu. Kontrolou předložených tematických plánů bylo zjištěno, že při plánování nedochází k obsahové duplicitě a je zajištěna kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání. S učebním plánem korespondují i jednotlivé složky předmětu čtení a literární výchova, jazykové vyučování, slohový výcvik a psaní.

Na prvním stupni působí šest třídních učitelek, z nichž pět splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jedna učitelka má aprobaci pro druhý stupeň základní školy.

Prostorové a materiální podmínky mají vynikající úroveň. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, které jsou dostatečně velké a světlé s odpovídajícím množstvím nového nebo velmi zachovalého žakovského nábytku. Stolky jsou barevně natřeny, ve třídách jsou vždy dvojí velikosti, což umožňuje přizpůsobit se individuálním potřebám žáků. Všechny učebny jsou velmi vkusně a esteticky vyzdobeny především žakovskými pracemi, ale

i přiměřeným množstvím názorného materiálu k probíraným tématům. Vyučující používají zpětné projektory, radiomagnetofony a televizory s videorekordéry, umístěné téměř ve všech třídách. Rovněž použití čtecí kamery zpestřilo hospitovanou hodinu vhodně zvoleným obrazovým materiálem. Ve vyšších ročnících prvního stupně je zařazováno i projektové vyučování.

Struktura hospitovaných hodin a stanovené výukové cíle byly přiměřené věku žáků prvního stupně základní školy. Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Vyučující při výběru, sledu a množství předkládaných informací respektovali náročnost učiva, věkové a specifické zvláštnosti žáků. V hodinách docházelo k častému střídání činností, vyučující uplatňovali především tradiční vyučovací metody. Ve většině hodin převládala forma rozhovoru, ale byla zaznamenána i skupinová a párová práce. Při výuce byl důsledně využíván názor a spojení teoretické výuky s praktickým využitím. Efektivita vyučování byla vysoká. Často byly zařazovány relaxační chvílky, které měly různou podobu.

V úvodu všech vyučovacích hodin byl žákům sdělován vzdělávací cíl a předpokládaný průběh hodiny. Na závěr byla téměř vždy práce žáků zhodnocena a bylo provedeno shrnutí učiva. Oceňována byla i práce výukově slabších žáků a každé zlepšení jejich výkonu. Ve vyučování byl vytvářen prostor pro individuální potřeby žáků integrovaných, žáků s průměrnými či slabšími výsledky. Žáci s rychlejším pracovním tempem měli připravenou práci navíc, byli aktivizováni kladením problémových otázek. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Sledovanými vyučovacími hodinami prolínala pozitivní motivace. Vyučující využívali mezipředmětových vztahů, navozovali životní zkušenosti a zážitky žáků, často uváděli příklady z praxe. Žáci byli často motivováni povzbuzením a pochvalou. Opakování a prověřování znalostí navazovalo na probrané a procvičené učivo. Frekvence hodnocení známkou je přiměřená. Hodnocení bylo objektivní, zdůvodněné a bylo zaměřeno pozitivně.

Všem žákům jsou známa dohodnutá pravidla jednání a chování, jsou vyučujícími vedeni k jejich respektování a akceptaci. Komunikace je založena na vzájemné důvěře. Myšlenky obsažené v žakovských odpovědích byly dále rozvíjeny, žáci měli možnost prezentovat různé názory. Ve všech sledovaných hodinách byla zaznamenána příjemná pracovní atmosféra.

Všichni vyučující pozitivně ovlivňují psychosociální podmínky výuky, usilují o vytváření prostředí důvěry, přiměřené tolerance a vedou žáky ke vzájemné spolupráci. Verbální i neverbální projev všech vyučujících podporuje u žáků kladný vztah ke škole. Ojedinelé prvky nežádoucího chování byly citlivě a vhodně potlačeny. Žáci nebyli stresováni, reagují spontánně a přirozeně.

Výuka ve sledovaných předmětech prvního až pátého ročníku je hodnocena jako vynikající.

Matematika

Učební plán školy pro letošní školní rok stanovuje matematice časovou dotaci čtyři hodiny týdně v každém ročníku druhého stupně. Tím je v souladu s návrhem učebního plánu zvoleného vzdělávacího programu. Vyučující mají ve svých tematických plánech učivo rozpracováno po jednotlivých tématech, na časová období. Kontrolou těchto plánů a zápisů v třídních knihách bylo zjištěno jejich časové a obsahové plnění, dodržena je kontinuita učiva v jednotlivých ročnících. Učební osnovy jsou plněny v celém rozsahu, výukové cíle odpovídají standardům vzdělávání.

Hodiny matematiky se uskutečňují v kmenových třídách. Učitelé mají k dispozici nástěnné tabule, folie na zpětný projektor, trojrozměrné modely těles a didaktickou techniku. Učebnice používané v době inspekce jsou staršího data. Školní nábytek je ve třídách druhého stupně

novější, učebny působí velmi pěkným estetickým dojmem.

Personální zajištění výuky matematiky je velmi příznivé, obě vyučujících splňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti pro výuku tohoto předmětu.

Hospitace byly uskutečněny ve všech ročnících, u dvou vyučujících. Všechny navštívené hodiny byly pečlivě připravené a vyznačovaly se přiměřenou náročností. Obě vyučující volily metody výuky adekvátně k obsahu učiva, formy práce ve většině hodin střídaly v kratších celcích. V některých hodinách však převládala frontální výuka a pro samostatnou práci byl žákům ponechán malý časový prostor. Procvičování i výklad nového učiva probíhaly za dostatečného využití názorných pomůcek. Učitelky kladly důraz na budování systému ve vědomostech žáků, pozornost věnovaly návaznosti učiva. Vyučovací čas byl využit efektivně, v průběhu většiny hodin byla věnována malá pozornost psychohygienickým zásadám a potřebné relaxaci.

K průběžnému motivování žáků obě učitelky používaly hodnocení, pochvalu a povzbuzení, zařazovaly soutěživé formy práce. Na úvodní motivační rozhovor a závěrečné shrnutí nových poznatků a hodnocení spolupráce žáků byl ponechán čas jen výjimečně.

Ve vzájemné komunikaci žáci akceptovali domluvená pravidla, rozvoji slovního projevu žáků nevěnovaly učitelky příliš pozornosti. Písemné záznamy žáků jsou na dobré úrovni, v ústním projevu žáků jsou značné rozdíly. Atmosféra všech hodin byla pracovní, klidná, žáci byli ukázněni.

Úroveň výuky matematiky je hodnocena stupněm velmi dobrý.

Český jazyk

Kvalita výuky českého jazyka je hodnocena jednak na základě přímé hospitační činnosti, realizované ve všech třídách šestého až devátého ročníku, jednak vyplývá z posouzení personálních, materiálních a psychohygienických podmínek výuky. Časová týdenní dotace hodin je v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu a činí čtyři hodiny. Žáci osmého a devátého ročníku mají možnost si vybrat z nabídky volitelných předmětů seminář z českého jazyka. Kontrolou třídních knih bylo zjištěno plnění učebních osnov, nebyla shledána obsahová duplicita. Obě učitelky si pečlivě zpracovávají tematické plány do jednotlivých měsíců a pro jednotlivé složky - jazyk, literaturu a slohový výcvik, mají zde rozplánované i kontrolní práce. Jejich bezprostřední příprava na výuku byla kvalitní, sledované vyučovací jednotky měly promyšlenou strukturu, stanovené cíle byly reálné.

Výuku předmětu vedou dvě odborně i pedagogicky způsobilé učitelky s dlouholetou praxí a tato skutečnost pozitivně ovlivňuje její kvalitu. Žáci nejčastěji pracovali s osvědčenými učebnicemi, s různými dalšími texty a obrázky. V hodinách mohou používat Pravidla českého pravopisu, různé slovníky a příručky, didaktickou techniku, vše je k dispozici ve třídách a vše bylo též využíváno. Vybavení kabinetů a kmenových tříd, v nichž výuka probíhá, je na velmi dobré úrovni. Žáci mají dostatek prostoru pro práci ve třídách, které působí velmi esteticky.

Všechny sledované hodiny se vyznačovaly správným časovým rozvržením, variabilitou aplikovaných metod a forem, efektivním využitím času. Obě učitelky při výběru činností respektovaly individuální přístup k žákům. Použité vyučovací metody a formy byly adekvátní stanoveným cílům. Hodiny jazyka byly zaměřené v úvodní části na opakování pravopisných jevů, v nichž žáci často chybují, formou individuálního zkoušení i formou skupinové práce. Učitelky střídaly různé metody a formy, žáci pracovali se zaujetím a projevovali vysokou míru vědomostí. V závěrečné části došlo ke shrnutí učiva a většinou i ke zhodnocení práce.

Výuka literatury byla doplněna řadou ukázek z knih, nahrávek, žáci využívali i další zdroje informací. Při slohovém výcviku se vyučující zaměřila jednak na rozvíjení komunikativních dovedností žáků při modelové situaci, dále na vyvození a osvojení základních znaků stylistického útvaru a také na aplikaci získaných poznatků. Žáci vyjadřovali svůj postoj či názor odpovídajícími stylistickými i jazykovými prostředky.

Motivace prolínala výukou a pozitivně ovlivňovala její kvalitu. Klasifikační zkoušení bylo součástí hodin, hodnocení žáků bylo objektivní a zdůvodněné. Na základě kontroly žákovských knížek, školních sešitů, kontrolních prací i vstupních prověrek bylo zjištěno, že četnost známek je vysoká, náročnost úkolů je přiměřená, stejně tak i hodnocení, úprava sešitů většinou pěkná. Učitelky věnují velkou pozornost opravám žákovských písemností.

K pozitivním stránkám všech hodin českého jazyka patřila příjemná pracovní atmosféra a kultivovaný projev učitelů, ke kterému vedou také žáky, vzájemné respektování osobností jak ze strany učitelů k žákům, tak i naopak. Patří sem také další aktivity, jimž se společně věnují, například účast v různých soutěžích (v letošním školním roce 1. místo v okresním kole Olympiády v českém jazyce), vydávání školního časopisu, organizování zájezdů do divadel (škola má zajištěno předplatné do Klicperova divadla v Hradci Králové), organizování literárních exkurzí.

Na základě zjištěných skutečností je kvalita výuky českého jazyka hodnocena jako vynikající.

Přírodovědné předměty

Byly sledovány hodiny chemie, přírodopisu a fyziky, celkem u čtyř učitelů. Časová dotace všech předmětů odpovídala učebnímu plánu. Obsah učiva ve všech přírodovědných předmětech je v souladu s učebními osnovami. Úpravy v zařazení učiva do jednotlivých ročníků, pozorované v přírodopisu v šestém a sedmém ročníku, nejsou v rozporu se zásadami zvoleného učebního programu. Obsahová duplicita nebyla zjištěna, kontinuita výuky je zajištěna. Kromě výuky povinným přírodovědným předmětům nabízí škola pro žáky sedmého ročníku volitelný předmět seminář z fyziky s dvouhodinovou týdenní dotací. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání.

Všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Škola má pro výuku přírodovědných předmětů zřízeny prostorné a moderně zařízené odborné učebny fyziky a přírodopisu - chemie. Ve velmi kvalitní učebně fyziky je trvale umístěno video, dva televizory napojené na počítač, projekční plátno, čtecí kamera a je zde rozvod elektrického proudu do žákovských stolků. Společná učebna chemie a přírodopisu je vybavena čtecí kamerou. V obou odborných učebnách je zpětný projektor, obě vyhovují psychohygienickým požadavkům. Z prostorových důvodů je odborná učebna přírodopisu a chemie využívána v současné době jako kmenová učebna. Kabinety jsou prostorné, estetické a poskytují učitelům příjemné pracovní zázemí. Jejich vybavení je průměrné úrovně, pomůcek pro výuku chemie není mnoho, postačují však k zajištění názornosti výuky. Žáci většiny ročníků mají k dispozici starší učebnice.

Laboratorní práce z přírodovědných předmětů jsou vykonávány pouze v přírodopisu, jejich počet nedosahuje hodnot doporučených osnovami. V chemii a fyzice jsou částečně nahrazovány praktickými činnostmi v hodinách. Ve fyzice žáci od sedmého ročníku zpracovávají samostatně jednu seminární práci ročně. Ve fyzice a přírodopisu se žáci pravidelně úspěšně účastní znalostních olympiád.

Struktura hodin odpovídala výukovým cílům, sledované hodiny měly logickou stavbu,

organizační pokyny učitelů byly jasné a srozumitelné. Výběr učiva byl v souladu s věkem žáků a jejich znalostmi. Ve všech hodinách učitelé kontrolovali stupeň vědomostí žáků a teprve po dosažení požadované úrovně navazovali na probranou učební látku novými poznatky.

Většina učitelů střídala vyučovací metody a zabezpečila pestrost vyučovacích hodin. Nejčastěji používanými metodami byly výklad a řízený rozhovor. V části hodin byla zadávána samostatná práce. V některých hodinách byli žáci vedeni k samostatnému řešení problémů a vyvození závěrů. Vyučovací čas byl ve všech hodinách efektivně využit. Učitelé interpretovali učivo věcně správně.

Úvodní a průběžnou motivaci využívali učitelé velmi dobře, věnovali pozornost spojování teorie s praxí, uvádění zajímavostí a aktualizaci učiva. Mimořádně kvalitní bylo u všech učitelů využívání didaktické techniky. Zejména ve fyzice bylo v průběhu sledovaných hodin předvedeno množství kvalitních demonstračních pokusů. Velmi zajímavé a funkční bylo využití počítače a televizorů při zápisech. Všichni učitelé uplatňovali mezipředmětové vztahy, dostatek pozornosti věnovali opakování a upevňování učiva. Frekvence známek v žákovských knížkách byla odpovídající. Hodnocení výkonu žáků učiteli bylo objektivní. Vyučující zhodnotili práci žáků a shrnuli učivo v závěru většiny hodin, menší část hodin působila neuzavřeným dojmem.

Ve všech vyučovacích hodinách přírodovědných předmětů učitelé respektovali osobnost žáků. Úroveň komunikace učitelů se žáky byla vysoká, žáci pracovali se zájmem, aktivně a byli ukázněni.

Úroveň výuky přírodovědných předmětů je celkově velmi dobrá

Dějepis

Hospitační činnost byla realizována v šestém až devátém ročníku u jedné odborně i pedagogicky způsobilé učitelky. Celková hodinová dotace předmětu je na předepsané úrovni. Předložené tematické plány sestávaly z osnov a koncových stran učebnic s označenými kapitolami, rozvrženými do jednotlivých měsíců. Kontrolou třídní knihy deváté třídy, vedené ve školním roce 2000/2001, bylo zjištěno nesplnění osnov, neboť nebyl probrán tematický celek Československo a svět ve 2. polovině 20. století. V letošním školním roce v době inspekční činnosti byl tento tematický celek již probírán. Žádný z nepovinných ani volitelných předmětů, ani žádný ze zájmových útvarů není na historii zaměřen, ale vyučující pro žáky s těmito zájmy organizuje exkurze.

Výuka většiny tříd probíhá v odborné učebně, účelně a esteticky zařízené a navíc výborně vybavené didaktickou technikou. Ta byla téměř ve všech vyučovacích jednotkách využívána. V učebně se nachází televizor s videem, čtecí kamera, zpětný projektor, výsuvné plátno, magnetické tabule, mapy. V kabinetě dějepisu se dále nacházejí starší i úplně nové mapy, folie na zpětný projektor, řada encyklopedií, knih a videokazet. Dále žáci pracují s učebnicemi, nakopírovanými texty a různými studijními materiály, které pro ně vyučující připravuje. Pro výuku předmětu chybí některé pomůcky, např. dějepisné atlasy, v některé třídě učebnice. Vyučující tuto skutečnost vysvětlila tím, že je záměr postupně zakoupit novou, modernější řadu učebnic a později i k ní se hodící atlasy. Všechny hodiny byly připravené a odvíjely se v souladu se zásadami psychohygieny školního vyučování.

Na začátku každé vyučovací jednotky učitelka seznámila žáky s cílem hodiny, pak následovalo krátké písemné, či ústní zkoušení a zopakování předchozího učiva. Frontální způsob vedení výuky byl doplňován dalšími aktivitami - prací s texty, mapami či časovou přímku, řízeným rozhovorem, referátem, samostatnou prací. Vyučující se snažila rozvíjet historické myšlení žáků, vedla žáky k vyvozování závěrů, vytvářela prostor pro samostatné aktivní učení.

Zejména mladší žáky učila pracovat s pojmy, logicky je spojovat, vyhledávat údaje ve slovníčku pojmů nebo na časové přímce.

Ve sledovaných hodinách převažovala pozitivně zaměřená motivace. Ústní zkoušení se uskutečnilo jednou a jeho náročnost vzhledem k věku žákyně byla značná. Ostatní vyučovací jednotky začínaly písemným opakováním, náročnost zadávaných úkolů byla přiměřená. Namátkovou kontrolou žákovských sešitů byla shledána přiměřená délka zápisů a většinou hezká úprava.

Komunikativní dovednosti žáků byly rozvíjeny, nepřesné nebo neúplné odpovědi opravovány.

Kvalita výuky dějepisu je hodnocena jako velmi dobrá.

Výtvarná výchova

V učebním plánu školy pro letošní školní rok je výtvarná výchova dotována v šestém a sedmém ročníku dvěma hodinami, v osmém a devátém ročníku jednou hodinou týdně. Tím je učební plán pro tyto předměty v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Kontrolou tematických plánů vyučujících a zápisů v třídních knihách bylo zjištěno plnění učebních osnov a časového rozvržení, dodržena je návaznost učiva v jednotlivých ročnících. Vyučující mají učivo rozplánováno na jednotlivé měsíce, výběr námětů a jejich časové zařazení respektuje roční období. V rámci zájmových útvarů navštěvují žáci kroužek paličkování a tři oddělení kroužku keramiky.

Jedna ze dvou vyučujících výtvarné výchovy nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, tento fakt však nemá zásadní vliv na úroveň výuky uvedeného předmětu.

Ve škole není samostatná odborná učebna ani kabinet, většina hodin probíhá v jedné kmenové třídě, která je pro výuku předmětu přizpůsobená. Základní pomůcky a potřeby mají žáci vlastní, výtvarný materiál je zajišťován vedením školy hromadně z prostředků vybraných od rodičů.

Hospitace byly uskutečněny v šestém, sedmém a osmém ročníku. Všechny sledované hodiny byly velmi dobře připravené. Jedna probíhala ve třídě, ostatní v blízkém parku. Organizace všech hodin měla velmi dobrou úroveň, učitelky v jejich úvodu zařadily motivační besedu, seznámily žáky s námětem, postupem práce a výtvarnou technikou. Při vlastní práci poskytovaly žákům kvalifikované rady, taktně je usměřňovaly, umožňovaly jim pracovat vlastním tempem. V závěru hodin byly výsledky práce vyučujícími zhodnoceny.

Vzájemná komunikace byla založena na přátelském vztahu učitelek a žáků. Pozitivním a společným rysem všech sledovaných hodin byla jejich příjemná pracovní atmosféra.

Úroveň výuky výtvarné výchovy je hodnocena stupněm velmi dobrý.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Průběh a kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech prvního i druhého stupně jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitel má kvalitně zpracovanou koncepci, vycházející z analýzy současného stavu školy. Koncepce se zabývá materiálním rozvojem, ale zahrnuje i záměry ve výchovné a vzdělávací oblasti. Úkoly zabezpečující technický rozvoj školy jsou rozděleny na aktuální, střednědobé a dlouhodobé. Pro Obecní úřad v Častolovicích byl zpracován Návrh rozvoje a financování školy na roky 2002 -07. Ředitel má ujasněné priority dalšího rozvoje školy.

Na koncepční záměry navazuje přehledný plán práce školy, ve kterém jsou uvedeny hlavní úkoly pro školní rok v oblastech mravní, pracovní, estetické, tělesné, zdravotní a ekologické výchovy, úkoly týkající se zvyšování kvality a efektivnosti výchovně-vzdělávací práce, zlepšování materiálně technických podmínek, spolupráce s Obecním úřadem Častolovice a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Součástí tohoto plánu je obecný plán hospitací na školní rok se stanovenými hlavními sledovanými jevy a orientační plán pedagogických rad a třídních schůzek. Plán práce byl projednán pedagogickou radou školy. Pracovníci školy se podílejí na stanovení aktuálních úkolů, například plánování kulturních a sportovních akcí. Operativní řízení je zajišťováno pomocí měsíčních plánů práce školy. Pro práci školní družiny je k dispozici celoroční plán činností rozpracovaný do jednotlivých měsíců. Učitelé mají zpracované tematické plány. Výchovná poradkyně vypracovala kvalitní plán práce, ve kterém jsou úkoly rozděleny jak po linii rodičů, učitelů a žáků, tak po jednotlivých měsících. Vlastní plány práce mají i obě metodická sdružení. Cíle obsažené v koncepci i plánech školy jsou reálné. Celkově je plánování pojato jako ucelený a funkční systém.

Výuka probíhá podle schváleného učebního plánu. Ve škole se vyučuje osm druhů volitelných předmětů a čtyři druhy nepovinných předmětů. Při škole pracuje dvanáct zájmových kroužků.

Škola vykazuje dvanáct žáků se specifickými poruchami učení, se kterými pracují dvě proškolené učitelky ve čtyřech reedukačních skupinách. Pro všechny žáky s vývojovými poruchami učení jsou zpracovány aktuální individuální plány, které jsou podepsány ředitelem, třídním učitelem a zákonnými zástupci žáka. Učitelky mají navíc zpracovány tematické plány pro práci ve všech reedukačních skupinách.

Kvalita plánování je hodnocena jako vynikající.

Organizování

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu vychází z příkladně zpracovaných dokumentů školy. Jasně stanovená organizační struktura umožňuje funkční řízení. Rozdělení úkolů mezi ředitele a zástupkyni vyplývá z jejich zaměření, je logické a přesně vymezené. Povinnosti zaměstnanců jsou formulovány v písemné podobě a vycházejí z pracovního řádu.

Povinná dokumentace je vedena zodpovědně, pečlivě, ojedinělé opravy textu mají správnou podobu. Školní řád je členěn na část určenou žákům, dále práva a povinnosti pracovníků školy, povinnosti třídních učitelů a provozních zaměstnanců. Jednotlivé body jsou formulovány především jako výčet povinností. Jeho schválení je zaznamenáno v zápise z pedagogické rady. Záznamy o práci v nepovinných předmětech jsou vedeny na předepsaných tiskopisech a evidovány v třídních knihách. Ve všech odborných učebnách jsou vyvěšeny vnitřní řády, schválené pedagogickou radou a s uvedeným jménem odpovědného vyučujícího. Kniha úrazů je vedena na předepsaném tiskopisu. Třídní knihy obsahují zápisy o poučení žáků o bezpečnosti a seznámení se školním řádem.

Ve škole pracují dva metodické orgány, metodické sdružení pro první a druhý stupeň. Z jednání jsou pořizovány věcné zápisy, které obsahují program a vyplývající závěry.

Informovanost pracovníků je zajišťována konáním pravidelných pedagogických a provozních porad, operativních jednání a prostřednictvím informační nástěnky ve sborovně školy. Zápisy

ze všech porad jsou vedeny a uloženy v ředitelně školy. Vzhledem k poměrně malému počtu zaměstnanců je s nimi vedení školy v denním bezprostředním kontaktu. Informovanost žáků je zabezpečována prostřednictvím třídních učitelů a nástěnek.

Personální dokumentace je vedena na referátu školství Okresního úřadu v Rychnově nad Kněžnou. Kopie části materiálů a další osobní údaje o pracovnících školy jsou zabezpečeny proti zneužití.

Při kontrole sestavení rozvrhu hodin a délky přestávek nebylo zjištěno porušení závazných předpisů.

Vnější informační systém je založen na pravidelných schůzkách rodičů. Konají se formou konzultačních dnů, jednoho plenárního zasedání a zvláštní schůzka je pro rodiče žáků prvního ročníku. V poslední době se osvědčily konzultace za přítomnosti žáka, které jsou ze strany rodičů oceňovány. V průběhu školního roku jsou informace o prospěchu a chování podávány i písemnou formou.

Škola se na veřejnosti prezentuje mimoškolními akcemi, pořádá den otevřených dveří a školní akademii. Žáci vystupují na besídkách, akcích spolků a zájmových organizací. V místním obecním Zpravodaji má škola pravidelnou rubriku, ve které jsou zveřejňovány i práce žáků.

Výroční zprávy o činnosti školy a hospodaření mají vynikající úroveň. Obě jsou prokazatelným způsobem projednávány v pedagogické radě.

Rozhodnutí ředitele školy jsou jasná a adresná. Podněty a připomínky ostatních zaměstnanců jsou dle možností akceptovány a využívány. Spolupráce se zřizovatelem je hodnocena ředitelem jako velmi dobrá.

Kvalita oblasti organizování práce školy dosahuje vynikající úrovně.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení navazuje na systém plánování a kontrolu jednotlivých činností. Předávání informací je v tomto menším kolektivu jednoduché, pružné a účinné.

Pracovníkům jsou vytvářeny dobré podmínky pro další vzdělávání. Učitelé využívají nabídky Pedagogického centra Hradec Králové a navštěvují jejich vzdělávací kurzy na pracovišti v Rychnově nad Kněžnou. Přímou ve škole proběhlo v letošním školním roce školení zaměřené na problematiku pracovního řádu.

Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným pracovníkům je neformálně poskytována zkušenějšími kolegy.

Ředitel školy má zavedený systém pravidelného hodnocení pracovníků, který se opírá o kontrolu plnění povinností a závěry z provedených hospitací. Ředitel vypracoval materiál s názvem Kritéria pro přidělování nenárokových složek platu pro školní rok 2001/2002, se kterým byli všichni pracovníci seznámeni. Osobní hodnocení zaměstnanců je přehodnocováno dvakrát ročně, jeho výše je diferencována. Rozdíly ve výši osobního hodnocení jsou motivující. Mimořádné odměny jsou vypláceny dvakrát ročně podle stanovených zásad a za konkrétní práci nad rámec povinností.

Sebehodnocení školy je prováděno průběžně při jednáních pedagogické rady, souhrnné pak ve výroční zprávě. Mezi podklady, ze kterých škola vychází, patří výsledky vstupních a výstupních prověrek žáků, hodnocení výsledků čtvrtletních prací, výsledků přijímacího řízení, výsledků soutěží a olympiád. Kromě toho vyučující zadávají k ověřování výsledků vlastní testy, prověrky a písemné práce. Objektivní hodnocení žákovských znalostí pomocí standardizovaných testů není prováděno.

Oblast vedení a motivování pracovníků je hodnocena stupněm velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

Z předložené dokumentace, z rozhovoru s oběma členy vedení školy i dalších poznatků plyne, že systém vnitřní kontroly je vytvořený a je účinný. Součástí Plánu práce na školní rok 2001/2002 je i plán hospitační činnosti, ten je zaměřen především na kontrolu úrovně výchovně-vzdělávacího procesu, na dodržování platných osnov, tematických plánů, dozorů a vedení pedagogické dokumentace. Tento plán je podrobněji rozpracován do jednotlivých měsíců. Kromě kontrolní činnosti plánované se uskutečňuje i namátková, většinou při operativním řešení nějakého problému.

Kontrola pedagogické dokumentace, práce obou předmětových komisí a kontrola činnosti výchovné poradkyně spadá do kompetence zástupkyně ředitele školy. Výsledky kontrol zaznamenává do sešitu evidence, podle kterého ověřuje odstranění nedostatků. Kontrolu provozu školy a hospodaření provádí ředitel školy.

Sledování kvality výchovně-vzdělávacího procesu je v kompetenci obou členů vedení, ředitel školy se zaměřuje více na druhý stupeň, zástupkyně ředitele na stupeň první. V Plánu práce na školní rok 2001/2002 jsou uvedeny i oblasti, které hospitující sleduje. Patří mezi ně motivace, diferencovaný přístup, nové formy práce, využití didaktické techniky, aplikace učiva, samostatné získávání informací aj. Z hospitace je proveden zápis, který poskytuje dostatek informací o zhlédnuté vyučovací jednotce, obsahuje vlastní hodnocení pedagoga i hospitujícího a záznam o ostatních sledovaných jevech, například žákovských knížkách a nástěnkách. Hospitační záznam je podepsán hospitujícím a většinou i kontrolovaným učitelem. Vyhodnocení hospitace je projednáno s pedagogem a získané poznatky využity pro další výchovně-vzdělávací činnost. V průběhu letošního školního roku vedení školy realizovalo dvacet šest hospitací, jedné z nich se zúčastnila inspektorka České školní inspekce. Rozbor předvedené vyučovací jednotky provedl ředitel školy velmi kvalitně.

Analýzy výsledků kontrol jsou pravidelně prováděny a projednávány s jednotlivými pracovníky. Dle sdělení ředitele školy většinou řeší drobné nedostatky a problémy, a to okamžitě osobním pohovorem. Pouze v jednom případě musel přijmout účinná opatření k nápravě.

Kontrolní mechanismy a jejich realizace jsou velmi dobré.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vzdělávání na základní škole jsou celkově hodnoceny jako vynikající.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výjimečně kvalitně je na základní škole zajišťována oblast dopravní výchovy. Žáci školy dosahují po řadu let velmi dobrých výsledků v okresních i krajských kolech dopravních soutěží.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Koncepce školy, ZŠ Častolovice, ze dne 25. 4. 2002,
- Návrh rozvoje a financování školy na roky 2002 - 07, datovaný 13. 12. 2001,
- Plán práce na školní rok 2001 - 2002 ze dne 28. 8. 2001,
- plány práce na měsíce březen a duben 2002,
- Školní řád Základní školy Častolovice ze dne 28. 8. 2001,
- Zřizovací listina ze dne 7. 12. 2001,
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 22. 12. 1998,
- Žádost o změnu zařazení základní školy do sítě škol ze dne 5. 12. 2001,
- rozvrhy hodin ve školním roce 2001/2002,
- dotazník pro ředitele před inspekcí ze dne 30. 4. 2002,
- podkladová inspekční dokumentace ze dne 30. 4. 2002,
- Celoroční plán školní družiny pro školní rok 2001/2002,
- tematické plány učitelů pro školní rok 2001/2002,
- třídní knihy, vedené ve školním roce 2000/2001 a 2001/2002,
- třídní výkazy a katalogové listy ve školním roce 2001/2002,
- vzorky zápisů ze schůzí metodického sdružení učitelů prvního stupně základní školy, vedené ve školním roce 2001/2002,
- vzorky zápisů ze schůzí metodického sdružení učitelů druhého stupně základní školy, vedené ve školním roce 2001/2002,
- plán práce metodického sdružení učitelů prvního stupně základní školy ve školním roce 2001/2002,
- plán práce metodického sdružení učitelů druhého stupně základní školy ve školním roce 2001/2002,
- Plán výchovného poradenství, nedatováno,
- Časový plán výchovného poradenství 2001/2002,
- materiál s názvem Plnění plánu výchovného poradenství 2001/2002,
- vzorek žákovských knížek, vedených ve školním roce 2001/2002,
- vzorky žákovských sešitů, vedených ve školním roce 2001/2002,
- vzorek záznamů z laboratorních prací, vykonaných v přírodopisu ve školním roce 2001/2002,
- personální dokumentace pedagogických pracovníků,
- Přehled reedukační péče na ZŠ v Častolovicích, nedatováno,
- individuální vzdělávací plány žáků se specifickými poruchami učení pro školní rok 2001/2002,
- tematické plány reedukačních skupin pro školní rok 2001/2002,
- přehled volitelných a nepovinných předmětů, školní rok 2001/2002,
- přehled zájmových útvarů zřízených ve školním roce 2001/2002,

- Inspekční zpráva čj. 091 281/99 - 1031 ze dne 10. května 1999,
- Učební plán základní školy ve školním roce 2001/2002,
- Kritéria pro přidělování nenárokových složek platu pro školní rok 2001/2002,
- kontrolní práce z matematiky, napsané ve školním roce 2001/2002,
- Kniha úrazů vedená od 8. 1. 1998,
- zápisy z pedagogických rad ve školních letech 2000/2001 a 2001/2002,
- Výroční zpráva o činnosti základní školy za školní rok 2000/2001 ze dne 29. 6. 2001,
- Výroční zpráva o hospodaření základní školy ze dne 28. 2 2002,
- záznamy o práci v nepovinných předmětech anglický, francouzský a německý jazyk, náprava vývojových poruch učení, dopravní a zdravotní výchova ve školním roce 2001/2002,
- Řád odborné učebny fyziky ze dne 2. 9. 1996,
- Provozní řád ze dne 3. 12. 2001,
- náplň práce uklízečky ze dne 2. 4. 2002,
- vysvědčení za první pololetí školního roku 2001/2002,
- Přehled hospitací ředitele školy za školní rok 2001/2002,
- Přehled hospitací zástupkyně ředitele školy za školní rok 2001/2002,
- hospitační záznamy vedené ve školním roce 2001/2002,
- sešit kontrol, materiál zástupkyně ředitele školy,
- vzorky kontrolních prací z českého jazyka, kontrolních diktátů a kontrolních slohových prací, napsaných ve školním roce 2001/2002,
- vstupní prověrky z českého jazyka pro šestý a osmý ročník, napsané ve školním roce 2001/2002.

ZÁVĚR

Základní škola Častolovice, Komenského 209, okres Rychnov nad Kněžnou, plní svoji výchovně vzdělávací funkci.

Na základě uskutečněných hospitací, kontroly povinné dokumentace a dalších zjištění je úroveň vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá, podmínky vzdělávání jsou hodnoceny stupněm vynikající.

Od poslední inspekce v roce 1999 se dále zlepšila vybavenost školy, zvýšila se podnětnost a estetická úroveň učeben. Došlo k pozitivnímu posunu v celkové kvalitě výuky i práce vedení školy. Vynikající úroveň má využívání didaktické techniky, velmi dobré je zajišťování názornosti při výuce. Výjimečně kvalitně je zajišťována oblast dopravní výchovy.

Dosud nebyly zlepšeny podmínky pro výuku tělesné výchovy, zejména atletiky a her.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Antonín Kačírek	Ant. Kačírek v. r.
Člen týmu	Mgr. Martina Bělková	M. Bělková v. r.
Člen týmu	Mgr. Svatava Fejglová	Svatava Fejglová v. r.
Člen týmu	Mgr. Pavel Baštář	Pavel Baštář v. r.

V Rychnově nad Kněžnou dne 11. června 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. 6. 2002

Razítko

Ředitel školy

Mgr. Jiří Kalousek

Jiří Kalousek v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
OŠMT KÚ Hradec Králové	2002-06-20	096 175/02-5123

Obecní úřad Častolovice	2002-06-20	096 174/02-5123
Okresní úřad Rychnov n. Kn., RŠ	2002-06-20	096 176/02-5123

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány